

VERKLARING

Studentenommer: 300-334-5

Ek verklaar hiermee dat DIE BELEWENIS VAN MOEDERS VAN ATHV-LEERDERS my eie werk is en dat ek alle bronne wat ek gebruik of aangehaal het deur middel van volledige verwysings aangedui en erken het.

Handtekening:

MARGARETHA ELIZABETH VAN WYK

DATUM:

DANKBETUIGING

Ek wil graag die volgende persone bedank en my waardering uitspreek teenoor elkeen wat my ondersteun het en bygedra het om hierdie studie moontlik te maak:

- My Hemelse Vader, vir die geleentheid wat vir my gegun is om een van my ideale te verwesenlik.
- My studieleier, Dr I Strydom, van die Departement van Opvoedkundige Studies (UNISA), vir haar bekwame leiding en waardevolle insette.
- My gesin en familie se aanmoediging en finansiële ondersteuning.
- My vriende en kolgas wat my sonder voorbehoud aanvaar, aanmoedig en ondersteun.
- Karlien de Beer wat relevante kennisbronne met betrekking tot my navorsing ontsluit het.
- Petal Laker en Sonja Blaauw vir hulle geduld en tikwerk.
- Helaine Pelser vir die taal- en tegniese versorging van hierdie verhandeling.
- Mariaan van der Hoven wat as mede-kodeerdeur opgetree het.
- Die sewe moeders van ATHV-lyers wat bereid was om aan die navorsing deel te neem en openhartig hul belewenisse meegedeel het in die hoop om ander moeders daardeur van hulp te wees.

M E VAN WYK

JUNIE 2004

OPSOMMING

Die doel van hierdie ondersoek was om die belewenis van moeders van primêre skoolleerders gediagnoseer met aandagtekorthiperaktiwiteitsversteuring (ATHV) te ondersoek. Die hoofbron van spanning vir die moeders is die primêre simptome van ATHV, naamlik aandagtekort, hiperaktiwiteit en impulsiwiteit, asook die ontwrigting wat dit vir ander in die omgewing inhoud. Bogenoemde drie primêre simptome van ATHV gee dikwels aanleiding tot sekondêre probleme soos leerversteurings, 'n swak selfbeeld en onbevredigende sosiale verhoudings.

Vir die empiriese ondersoek, is sewe moeders van ATHV-leerders as proefpersone geselekteer. Die kwalitatiewe navorsingsmetode is gebruik met spesifieke benutting van 'n lys van vrae, deelnemende waarneming en ongestructureerde onderhoudvoering. Die resultate uit die empiriese ondersoek het getoon dat die moeders van die ATHV-leerders negatief geraak word deur die simptome van ATHV, soos gemanifesteer deur hulle kinders, asook deur die sekondêre probleme wat daarmee gepaard gaan.

Sleutelwoorde:

Aandagtekorthiperaktiwiteitsversteuring

middelkinderjare

leerprobleme

anti-sosiale gedrag

moeders se belewenisse

emosies

hanteringstyle

selfagting

huwelikstevredenheid

aanvaarding

SUMMARY

The aim of this study was to investigate the experiences of mothers of primary school learners diagnosed with attention deficit hyperactivity disorder (ADHD). The main determinant of parenting stress was contained in the primary symptoms of ADHD, namely, attention deficit, hyperactivity and impulsive behaviour, as well as in the disruptive effects on others in the immediate environment. The three primary symptoms of ADHD as listed above, often result in such secondary problems as learning deficiencies, poor self-image and inadequate social relations.

Seven mothers of learners with ADHD were selected to participate in the empirical investigation. A qualitative research model was employed with specific use of a list of questions, participatory perception and unstructured interviews. Results obtained from the empirical research indicated that the symptoms of ADHD as manifested by the learners, as well as the accompanying secondary problems, impacted negatively on the mothers of these learners.

Key words / concepts:

Attention deficit hyperactivity disorder

middle childhood

learning problems

anti-social behaviour

experiences of mothers

emotions

coping styles

self-esteem

marriage satisfaction

acceptance